

adres

80-460 Gdansk-Zaspa

AK
RADOM-KIELCE
Obw. JEZA

BANAŚ HELENA

ps. „BŁANATEK”
„NIEZAPOMINAJKA”

3027/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — BANAS HELENA

3027/WSK

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa ✓

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora ✓

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 –1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja ✓

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie ✓

1/1 RELACJE I BIOGRAMY

- Życiorys. Hebeing Banach, Gdańsk 2002, rkp (wujg/mu) 1c 2, s. 1. 3

Banas Helena
ul. Pilotów 12. kl. C.m. 29
80-270. Gdańsk - Żarna.
80-460

Fundacja
"Archiwum
Pomorskiej Armii Krajowej"
w Toruniu
Wpłynęło dnia 28.01
Licz. 618 NSK100
D.O.

Zyżonyś

Urodziłam się 26 stycznia 1922 r. w Skarżysku - Kamienne.
Po ukończeniu ówczesnej szkoły Powiatowej, zdałam egzamin
do szkoły Handlowej w Skarżysku - Kam. Z chwilą wybuchu
II wojny światowej ucyfrowaliśmy się na t.w. „kompletach”
do Armii Krajowej wstąpiłam w marcu 1942 r.
wprowadzając mnie była prof. Anna Michnowska - Dział
pseudonimem nie pamiętam przed którą Jężyłką przysięgę.
W mieście prof. znajdował się punkt kontaktowy. Podobnie
„Mowa” AK. Skarżysko - Kamienne. Byłam łączniczką i odbierając
prezysięgę i przekazywając wielkiego rodzaju, tak korespondencję
jak również przez konspiracyjną do innych punktów Podobnie
„Mowa” Jednym z nich był dom Rutkowskiej przy ul. Łąkowej 62
obecnie Tomasz 45. gdzie znajdowała się i odbierając i przekazywając
przeżytki od Józefa Rutkowskiego ps. „Srebrniak” i jego siostry
Elżbiety Rutkowskiej obecnie Polek ps. „Ewa” Po całej przekazywając
do skrynek w innych punktach miasta Skarżysko - Kam.
jak również na terenie Rejowca i Pansowa skąd takie
odbierając przeżytki dla Podobnie „Mowa” Stały kontakt
utrzymywaliśmy także aż do wyzwolenia Skarżyska - Kam.
K. 17 stycznia 1945 r. z łączniczką Podobnie „Mowa” AK.
kol. Annę Obrówską obecnie Lebuck ps. „Hania”
Po wyzwoleniu aż do chwili obecnej byłam pracowniczką
Biura Kultury. Byłam aktorką Teatr Robotniczy „Świt”
w Skarżysku - Kam. od 1945 r. - 1969. również pracowałam

11-2

w bibliotece Domu Kultury w Skarżysku - Kamionki,
w miasteczku ukraińskim 3-letnie Szkołę Bibliotekarską
w Krakowie którą ukraińskim w 1962 r. W latach 1966-1971
ukraińskim Państwowym Studium Teatralnym w Gdanskim.
Prace w zakresie kultury i oświaty zobowiązały mnie do
dobrego postępowania o osiągnięcia wyprawy kwalifikacji.
Aby uzyskać uprawnienie w roku 1968 ukraińskim 2-letnie
studium dla pracowników kultury i oświaty złożyłem egzamin
przed Państwową komisją. W tym samym systemie uniwersyteckim
od roku 1969 - 1972 pracowałem w Centralnym Wojskowym
Zespole Sanatoryjnym Krynica - Żegiestów. Od 1 maja do października
1972 r. w PZU Dsr. Wyp. w Jastrzębiej Górze. Od 1 grudnia 1972 r.
do czerwca 1973 r. w „Garobudowa” Dł. Tatry - Zakopane,
od 1 lipca 1973 - do 31 grudnia 1974 r. w Ośrodku Wypoczynkowym
Związku Nauczycielstwa Polskiego w Zakopanem. od 2 stycznia
1975 r. do 31 stycznia 1982 r. „Państwowe Państwowe
Sanatorium „ZREMB” w Ropce. Od 1 czerwca 1982 r.
do 31 grudnia 1988 r. WZW „Jantar” w Juracie.
We wszystkich tych Instytucjach pracowałem na
stanowisku instruktora kultury i oświaty.
W roku 1989 przeszedłem na emeryturę. Byłem miły wyjątkowo
Zanim odchodziłem na spoczynek, w Gdanskim - Zespole.

Barbara Helwig

PS) Proszę nadmienić że od chwili wywołania
byłam prześladowana, grobiona. Powód w jaki sposób
ze mną postąpili z/s. wyjątkowo miłe na emeryturę
to rozproszony zbrodnia jakiej się dopuszczono. 5

Yllo dawid dołżerom
pismo kierujące do? komendanta
WZLW „putar” w Juracie jele również
Zostępy do/spolit.

Następy mi pomagły błądzące ani
prośby, serce mieli z betonem.

Wspodli minie aby cętkowicie
miszeryje cęły dorobek 45-let pracy,
Banar Helene

dołżeram łeba pracy w AK, 5 lat
over przed wojnę, 2 leba w ogrodnictwie i rolnictwie
w serwie mem, 52 leba pracy rewolucyj
over społecnej w rękatach.

Banar Helene pseudonim
„Nierapominieje, Bławatel”
Pełtan łączności Podobwođu
AK „Mawo” skorygoko - kamienne
pad dowódcwem Podporucznika
Tadeusza Sulimny ps. „Sarmota”
okreżę Redomsko - Kielecki
„Ypota” Armii Krajowej,
obecnie stryżucianu szpuni oficerski
Podporucznika.

Banar Helene
Jelenisk 31. I 2002 r.

1/2 DOKUMENTY

- Legitymacja [nr. 261] oddziału Związku Zawodowego Metalowiczów, Warszawa 1961, nps, msp (kopia), k. 1, s. 1
- Zakładzenie w pracach społecznych, Skarżysko-Kamienna 1969, nps, msp (kopia), k. 1, s. 2
- Zakładzenie o onestnictwie w robotniczym teatrze „Świt”, Kielce 1969, nps, msp (kopia), k. 1, s. 3
- Zakładzenie Związku Robotniczego Amatorów, Kielce 1969, nps, msp (kopia), k. 1, s. 4
- Zakładzenie II Oddziału Stanisława Staszica Skarżysko-Kamienna 1939, nps, msp (kopia), k. 1, s. 5
- Zakładzenie Oddziału Oświaty Skarżysko-Kamienna 1971, nps, msp (kopia), k. 1, s. 6
- Odpis P.U., Gdansk 1972, nps, msp (kopia), k. 1, s. 2
- Podpis w zarządzie rady burmistrzów, Zakopane 1974, nps (oryginał), k. 1, s. 8
- Podpis w zarządzie rady burmistrzów, Sopot 1975, msp nps (oryginał), k. 1, s. 9
- Podpis w zarządzie, 1972, msp, nps (oryginał), k. 2, 10-11
- Zawiedzenie Zakładzenia Domu Kultury, Skarżysko-Kamienna 1982, msp (kopia), k. 1, s. 12
- Legitymacja [nr. B. 1199] oddziału Burzowy Metal, Warszawa 1981, nps, msp (kopia), k. 1, s. 13
- Podpis w zarządzie w Burzowym Metalu, Jastrowia 1988, nps (oryginał), k. 1, s. 14
- Legitymacja 52705 1981 msp nps (kopia), k. 1, s. 15
- Zakładzenie Oddziału do Spraw Komunistów, 1992, nps, msp (kopia), k. 2, s. 16

- Nominacja na ppow. WP, Gdańsk 2007, msp, ntps (kopia), k. 1, s. 18.
- Zasiadanie I LO im Adama Mickiewicza, Skarżysko-Kamienna, msp (kopia), k. 1, s. 18
- Zasiadanie Wojskowego Zespołu Wypoczynkowego, Jantar, Julata, msp, ntps (kopia), k. 1, s. 20.

ZARZĄD GŁÓWNY
ZWIĄZKU ZAW. METALOWCÓW

UCHWAŁA PREZYDIUM
ZARZ. GŁ. ZW. ZAW. METALOWCÓW

112-1

z dnia 14 lipca 1961 r.

odznaczony(a) został(a)

LEGITYMACJA

Nr 4261

Tow. Helena

Banasiówna

złota

WARSZAWA

dn. 15 lipca 1961 r.

Wypisano dnia 18.12
Licz. 678 48, 100

PREZYDIUM
MIEJSKIEJ RADY NARODOWEJ
w Skarżysku-Kamiennej
Wydział Oświaty i Kultury

Skarżysko-Kamienna, dnia 17 stycznia 1969 r.

Nr. OK - I-113169

Z a ś w i a d c z e n i e

Prezydium Miejskiej Rady Narodowej Wydział Oświaty i Kultury w Skarżysku-Kamiennej zaświadcza, że Ob. Helena Banaś pracuje społecznie w szkołach podstawowych i średnich w charakterze instruktora teatralnego prac pozalekcyjnych od roku 1958.

Inspektor Szkolny

Edyta Socha

Bolesław Orski

Kielce, dnia 25.I.1969r.

aktor

Państwowego Teatru im. St. Żeromskiego

w K i e l c a c h

Zaświadczam jako były organizator, reżyser i kierownik robotniczego Teatru "Swit" przy Zakładach Metalowych w Skarżysku - że Helena Banasiówna od pierwszych dni wyzwolenia tj. od lutego 1945r. była aktywnym członkiem Zespołu Teatralnego.

Przez kilkanaście lat była jedną z najlepszych w pracy artystyczno-społecznej - zawsze uczynna, bezinteresowna, obowiązkowa i koleżeńska, w najtrudniejszych sytuacjach zawsze wzorowa w stosunkach międzyludzkich.

Bolesław Orski

Bolesław Orski

Wpłynęło dnia 9.8.01.
L.dz. 678 HSh 1001

L.dz: 73/II/69

Z A S W I A D C Z E N I E

Zarząd Oddziału Wojewódzkiego Związku Teatrów Amatorskich w Kielcach zaświadcza, że kol. Helena Banaś zamieszkała w Skarżysku Kamiennej ul. Młodzawy 22 była członkiem Zespołu Teatralnego "Swit" w Skarżysku od 1945 r. do 1967 r.

W zespole tym, który od pierwszych miesięcy wyzwolenia przez szereg lat odgrywał bardzo poważną rolę w życiu kulturalnym Skarżyska /58 premier/ kol. Helena Banaś należała do najbardziej aktywnych członków. W ostatnich latach pracując na etacie bibliotekarza w ZDK Skarżysku zaangażowana jest jako społeczny instruktor w pracy artystycznej szkół na terenie Skarżyska, a mianowicie w Szkołach Podstawowych Nr 1, 2 i 3 oraz w Liceum Ogólnokształcącym Nr 2 i 3.

W pracy swej kol. Banaś odznacza się sumiennością, jak najbardziej życzliwym stosunkiem do uczestników zespołów, umiejętnością w prowadzeniu zajęć oraz ambicją, by jej praca dawała efekty wychowawcze i artystyczne.

Zaświadczenie niniejsze wydaje się zainteresowanej, celem przedłożenia odpowiednim instancjom.

SEKRETARZ

M. Czekał
M. Czekał

PREZES

B. Wierzchowski
B. Wierzchowski

Wpłynęło dnia 28.12
Licz. 678 456 102

Z A Ś W I A D C Z E N I E

Dyrekcja III Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Skarżysku Kam. zaświadcza, że Ob. Helena Banaś pracuje na terenie naszej szkoły od 1956 roku. Jej praca w gronie młodzieży zasługuje na szczególne uznanie ponieważ Ob. Banaś pracowała i pracuje społecznie nie ograniczając się do przygotowań części artystycznych na wszelkie uroczystości szkolne lecz prowadziła systematycznie kółko teatralne, uzyskując dla szkoły wyróżnienia i nagrody. Ob. Banaś swoim trudem porywa do pracy artystycznej dużą część naszej młodzieży, z którą wystawiała nawet przedstawienia jak "Wierna Rzeka", "P. Wołodyjowski", "Wesele" i inne. Jest w pracy nieustrudzona, cicha i oddana młodzieży, którą doceniam.

Instr. Banaś

Z-ca Dyrektora Szkoły

[Signature]
mgr Edziewał Piękoś

(P.S.) Nadmieniam że przez szereg tych lat miedzi w/w. szkoły występowała w różnych okolicznościach i honorowych insygniacjach w Zolb. Domu Kultury w S-ku. Organizowała wiele wieczorów literacko-poetyckich, oraz podnosiła poziom autorów pisarzy i aktorów, organizowała przez Bibliotekę Miejską Banaś Helena

1/2-6
Skarżysko-Kam. dnia 11.XI.1971r.

OKI-1/24/71

Z a ś w i a d c z e n i e .

Inspektorat Oświaty PMRN w Skarżysku-Kam. stwierdza, że Obywatelka Helena Banaś pracowała jako instruktor artystyczny prac pozalekcyjnych w szkołach średnich i podstawowych na terenie miasta Skarżyska-Kam. w latach 1957 - 1970.

Z pracy swojej wywiązywała się bardzo dobrze, wykazując zamiłowanie do pracy artystycznej w zespołach młodzieżowych, wprowadzając wiele pomysłów nowatorskich.

PAŃSTWOWY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ
 ODDZIAŁ WOJEWÓDZKI
 w Gdańsku, Targ. Drzewny 1

Obywatelka
 Helena Banaś
 Instruktor k.o.
 w DW "Albatros"
 w Jastrzębiej Górze

Wasze pismo
z dnia

Znak

Nasz znak

Data

1939

KA1-280/72

30.IX.1972r.

Sprawa:

O p i n i a

Obywatelka Helena Banaś urodzona 26.I.1922r. zatrudniona była w Jastrzębiej Górze w okresie zamkniętym od dnia 1 czerwca 1972r. do dnia 30 września 1972r. w DW "Albatros" na stanowisku Instruktor k.o.

Z powierzonych obowiązków wywiązywała się należycie. Była pracownikiem zdyscyplinowanym i sumiennym. Okazała się bardzo dobrym organizatorem wycieczek krajoznawczych, włączając dla dorosłych i zabaw dla dzieci.

Strona moralna nie budzi zastrzeżeń.

Dyrektor

Oddziału Wojewódzkiego

mgr Jerzy Pietrzakiewicz

W odpowiedzi prosimy powoływać się na datę i Nr naszego pisma

Wpłynęła dnia 18.01.
L.dz. 648 1182 1002 R.

Żakopane, 4.01.74r.

12-8

Inst. K.P. i Biblioteki
Dł LMP
Żakopane
ul. Grunwaldka 10

Rada Kursumu śmiełcznego (23.12.73 - 5.01.74)
łąc drogą składa serdecznie podziękowanie Pani
Banas - Inst. K.P. za bardzo aktywne prace oraz
uprzejmie przyjęcie pobytu wczasowiczów. Uważamy, że
Pani Banas włożyła dużo serca, poświęcając dużo
czasu w organizowaniu dorostym i dzieciom spotkań,
wyjazdów i zabaw.

Jednocześnie Pani Banas przy tych zajęciach
do późnych godzin wykorzystywała książki i gry. Zarówno
z uczniem, kulturą i sportowcami.

Oceniamy pracę Pani Banas bardzo pozytywnie
skierując, że jest osobą wysoce wykwalifikowaną.

Czytelnice Rady Kursumu

Phayla

mgr Jolanta Dąbka
mgr Zdzisław Zam. Karsawa

E. Jędrzejko

dr E. Kobiłowska
WSE Poznań

mgr M. Jasterzak
Tech. Elektroenergetyczne
Legnica

Monografia Kursumu

Gymnazjum

ul. Lwów
Poznań ul. Śmił 48 b m 9
Kier. Hotele Anstenta,
Jolitechmiki Poznański

Sopot, dn. 2.06.75

112-9

Obywatel
Dyrektor
Sanatorium Uzdrawiskowego "Zremb"
w Sopocie

Rada Turnusu przebywającego od dn. 11.05.-4.06.75
w Sanatorium "Zremb" w imieniu kuracjuszy wyraża serdeczne
podziękowanie Obywatelce Helenie Banaś za doskonałą
organizację w bogatym programie imprez krajoznawczych
artyistycznych oraz wieczorków towarzyskich.
Swoim osobistym wdziękiem oraz wrodzonym talentem organizacyjnym
wniosła nam dużo radości i dobrego samopoczucia, za co jesteśmy
wdzięczni. Jeszcze raz bardzo, bardzo dziękujemy i życzymy Jej
dużo wytrwałości w pokonywaniu napotykanym trudności
w swojej dalszej pracy.

Rada turnusu

Otrzymują:

1/Zjednoczenie
Uzdrowisk Polskich
2/Ob. H. Banaś

ODPIS

list oświadczający
od Pana Redaktora
który ma upoważnienie
do wyrażenia opinii
Redaktor: Praniek
tytuł: "Zebrań" w Krakowie

Wielce Szanowna Pani !

Nie będzie przesadą, jeżeli powiem, a w tym wypadku napiszę, że Pani Helena Banaś w ZREMBIE jest dla każdego turnusu kuracjuszy objawieniem. Zawsze umiała Pani rozmawiać z ludźmi, zawsze umiała Pani wzbudzić burzę, rozłożyć krótkie spięcie. Akcja wycieczek jest świetnym i niezwykle doskonałym programem, który wypełnia wolny czas kuracjuszy, wzbogaca ich życie duchowe, ... Wielu z nas nie znało Wybrzeża. Dzięki Pani poznałiśmy je dosyć dobrze. Na Wybrzeżu zostawiliśmy część naszych serc. Pokochaliśmy piękno morza, imponujący rozwój miast, niepowtarzalną starówkę gdańską. Zorganizowanie każdej wycieczki wymaga pokonania wielu trudności, oporów, koncentracji. Każdą akcją przeprowadza Pani po mistrzowsku. Do końca nie zapomnę przeżyć, głębokich wzruszeń, jakich doznałem na Westerplatte. Choć ta tematyka nie jest mi obca, choć treść wypowiedzi Pani nie zaskoczyła mnie, ja stary mężczyzna miałem łzy w oczach. Była to najpiękniejsza lekcja patriotyzmu jaką przeżyłem dnia 18 października. Powiedziałem wtedy - dziękując za taką ucztę - "szkoda, że nie nagrała Pani swego przemówienia, aby je powielić dla wszystkich szkół polskich". Do treści bogatej włożyła Pani cały kunszt aktorski, tonację i modulację głosu. Choć to dla Pani chleb codzienny, była przecież Pani podobnie jak my wzruszona aż do zakłamania się Jej głosu. Dzięki Pani zwiedziliśmy Malbork. I tu znów oddała nas Pani w godne ręce Pani Zosi, która nie szczędziła wysiłku, aby nas uraczyć wielką znajomością historii i przedstawić nam w kulturze materialnej zabytków krzyżackich największego wroga, który nadużywając znaku Krzyża niszczył, grabił i mordował wbrew swemu poskannictwu.

Dzięki Pani zwiedziliśmy cały niemal Półwysep Helski, w słoneczny dzień 25 października. Radosny nastrój tego dnia - to wyłączna zasługa Pani. Całą drogą nie brakowało Pani tematu, aby nas informować, pouczać, bawić anegdotami.

Przez umiejętność nawiązywania z każdym i z każdą serdecznego kontaktu stała się Pani najpopularniejszą Osobą w ZREMBIE. Wypowiadał się tu w imieniu nie ołbrzymiej większości, a więc w imieniu tych, którzy brali udział w każdej imprezie kulturalno-oświatowej. Każdą bowiem wycieczkę krajoznawczą do takich zaliczam. Nie jest mi łatwo jako mężczyźnie przekazywać wyzani i wyrazy wdzięczności pod adresem Pani, choćby dlatego, że tak często dla nas to pochlebstwa ludzie nadużywają pochwał i czynią to w sposób mało wartościowy. A jednak, ja, który pierwszy raz byłem w Sopocie, mam prawo i tytuł do tego, aby ocenić pracę Pani w ZREMBIE bardzo wysoko. Jestem do Pani z wielkim uznaniem i podziwem. Jest to w tej chwili zawód Pani, ale w nawodzie różnie to bywa. Jedni pracują tylko dla samego kawałka chleba, inni także dla dobra drugich z pełnym poświęceniem, skła-

niem się sprawie. Obserwując pracę Pani uznaliśmy, że praca Pani jest dla Niej powołaniem, bez którego żadna praca nie może być wykonana tak jak należy. Jest w Krakowie jedna z klinik, która wywalczyła etat psychologa. Oczywiście zajmuje go zawsze kwalifikowana pani z ogromnym pożytkiem dla chorych pacjentów. Rolę takiego psychologa spełnia Pani na terenie ZREMBU. I to jest bardzo szczęśliwa decyzja Dyrekcji tamt. Sanatorium, że postarał się o etat, jaki Pani zajmuje. Nie wyobrażamy sobie lepszej na tym stanowisku od Pani. Jest Pani bezkonkurencyjną. Jest Pani artystką w każdym słowie, zawsze ciepłym i serdecznym. Jest Pani ulubienicą turnusu, chyba każdego. Potrafi Pani rozchmurzyć posępne twarze, poprawić samopoczucie kuracjuszy, zregenerować ich zmęczoną psychikę.

Za to wszystko, co w Swej zaszczytnej roli Pani czyniła dla naszego turnusu, serdecznie dziękuję w imieniu wszystkich wdzięcznych serc. Życzę Pani powodzenia w tej pracy, aby wdzięczność malująca się w oczach kuracjuszy była dla Pani siłą do trwania na tym posterunku kulturalno-oświatowym. W życiu naszym tak mało się śmiejemy, bo nie mamy powodu do radości. A jednak Pani potrafiła nas tak bawić, że zawsze towarzyszył nam uśmiech, jego eksplozja, a to ma tak wielkie znaczenie dla higieny psychicznej. Mam nadzieję, że nie ostatni raz byłem w ZREMBIE. Obyśmy zawsze mogli tam Panią zastać w bibliotece, w świetlicy, w teatrze, na wycieczkach. Tego życzymy z całego serca Pani i wszystkim kuracjom.

Łączę wyrazy głębokiej wdzięczności i szacunku tak dla Pani jak również dla całego Kolektywu. Serdecznie Panią pozdrawiam i życzę samych sukcesów nie tylko w ZREMBIE

wdzięczny b. kuracjusz z pok. 614
a później nr pok. 307
Redaktor tygodnika "Zdrowie"
Piotr Matoga

15 listopada 1977 r.

Kopię tego listu otrzymuje
do wiadomości Pan Dyrektor
ZREMBU

Zakładowy Dom Kultury
ZM „PREDOM-MESKO”

ul. Słowackiego 5, tel. 24-82
16-110 Skarżysko-Kamienna
Konto bankowe NBP Oddział Skarżysko-Kam.
Nr konta: 29186-26
Bocznica własna

Zakłady Metalowe
„PREDOM-MESKO”

Odmnaczone Orderem Sztandaru Pracy

II Klasy
26-111 Skarżysko-Kamienna
ul. Armii Ludowej 122

Wzrost: 30.07.1932r
Miejsce: Skarżysko
Sprawa: Data

Z A S J I A D C Z E N I E

Dyrekcja Zakładowego Domu Kultury

PREDOM-MESKO w Skarżysku-Kam. niniejszym zawiadamia:

że Ob. Helena Banaś była zapracowana w bibliotece

ZDK od dnia 1 sierpnia 1957r do 31.12.1969r.

Jednocześnie informujemy, że Ob. Helena Banaś

pracowała w teatrze Robotniczym „Swit” od 1.02

1945r kreując w nim główne role kobiece w 50

premierach.

Zakłady Metalowe wypłacają pracownikom nagrodę

jubiluszową.

Z W/A rozwiązano umowę o pracę z ...
Stron ...

Prezident
Janusz Malin

Wypłynęła dnia 28.02
Licz. 018 / 182 / 10a

112-13

POLSKA RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

LEGITYMACJA

Nr B-179941

WARSZAWA

data 1987-10-10

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

Na podstawie art. 2 ustawy
z dnia 15 lipca 1968 r.
nadaje

Ob. BANAS Helena

c. Józefa

BRĄZOWY MEDAL
»SIŁY ZBROJNE
W SŁUŻBIE OJCZYZNY«

Minister Obrony Narodowej

18.01.
Licz. 678 482 100

12-14
Yastarnia, 1989-09-12

Ob. Helena Banas'
Instruktor Kultury - ośw.
Ośrodek NSW w Yastarni.

Wnoszenie z Ośrodka Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych w Yastarni wraz z Radą Turystyczną,
wnoszące serdeczne podziękowanie dla pracownika
kultury oświatowej Pani Heleny Banas',
za przygotowanie imprez kulturalno-oświatowych
umożliwiających poznanie historii i obyczajów
Regionu Kaszubskiego.

Dziękujemy jej również za serdeczność
i wsparcie organizacyjne przy z dziećmi
i młodzieżą w odmiennych wystąpieniach wnoszonych
naszego turystyki Pani Heleny Ponadto odpowiednio
przygotowanie do pełnienia obowiązków pracownika
kultury oświatowej.

Jest pogodna i miła. Ponadto duża wiedza
oraz duża temperamentu.

Przebrała nam wiele interesujących wiadomości
o Ziemi Kaszubskiej.

Jesteśmy jej za to serdecznie wdzięczni.

Stawomła:

Stawomła:

Sharlomile:

12-14

"Niezapominajka", "Bławatek"

pseudonimy

Kielce-Redon

Okręgi działania

Podobwóć Morwa, Okerzysko

kamienna

Światowy Związek

Żołnierzy

Armii Krajowej

Przydziały

szeregowy

Ostatni stopień w AK

Legitymacja
nr * 023515

Banaś Helena

podpis

Helena Banaś

Imię i Nazwisko

Józef Maria

Imiona rodziców

26 styczeń 1922 r

data urodzenia

Skarżysko Kamienna

miejsce urodzenia

Gdańsk

miejsce wystawienia

1.02.1944
Rejnt H...
podpis

data

podpis

„W obliczu Boga Wszechmogącego i Najświętszej Marii Panny, Królowej Korony Polskiej, kładę swe ręce na ten Święty Krzyż, znak męki i zbawienia i przysięgam być wiernym Ojczyźnie mej, Rzeczypospolitej Polskiej, stać nieugięcie na straży Jej honoru i o wyzwolenie Jej z niewoli walczyć ze wszystkich sił – aż do ofiary mego życia. Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej i rozkazom Naczelnego Wodza oraz wyznaczonemu przezeń Dowódcy Armii Krajowej będę bezwzględnie posłuszny, a tajemnicy niezłomie dochowam cokolwiek by mnie spotkać miało.”

„Przyjmuję cię w szeregi żołnierzy Armii Polskiej, walczącej z wrogiem w konspiracji o wyzwolenie Ojczyzny. Twym obowiązkiem będzie walczyć z bronią w ręku. Zwycięstwo będzie twoją nagrodą. Zdrada karana jest śmiercią.”

ZAŚWIADCZENIE

014435/53760

Banas

(Nazwisko)

Helena-Genowefa

(Imiona)

26.01.1922r. Skarżysko-Kam.

(Data i miejsce urodzenia)

Upoważnia do przejazdów PKP i PKS w 50% zwolnieniu

Banas Helena
podpis posiadacza zaświadczenia

URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH

Niniejsze zaświadczenie uprawnia do ulg i świadczeń określonych w ustawie z dnia 24 stycznia 1991r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. nr 17 poz 75).

DYREKTOR

Zespołu Prawno-Organizacyjnego

09.05.1992 r.

Data

podpis

60-748 Gdańsk, ul. Camiciana 27/88

Dorota Kopytowska
Inspektor

Za zgodność z oryginałem

RODZAJE I OKRESY
ZALICZANE DO UPRAWNIEN
USTAWOWYCH

Okresy		Wyszczególnienie	Przepis ustawy
od	do		
05 1942	06 1944	Stuzba w ZWZ Armia Krajowa	Art 1

Łącznie: lat... 2... miesięcy... 2...

Zmianic lat... BYRKTOR...
Inspektor

[Signature]
Podpis

Adres zamieszkania

ul. Pilotów 12 m 29
Gdańsk

BIURO INSPEKTORATU
60-743 Gdańsk, ul. Kamienna 27/28

Dorota Kowalewska
Inspektor

Za zgodność z oryginałem

Wpłynęło dnia 28.01.
I dz. 678 MSK 10a

data podpisu

mer: [illegible]
sprawdzono pod względem

SIŁY ZBROJNE
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

(nazwa organu uprawnionego do mianowania)

mianował

nie będącego w czynnej służbie wojskowej

szer. Helenę BANAS c. Józefa

(stopień, imię, nazwisko i imię ojca)

na stopień

PODPORUCZNIKA

z dniem ***14 lutego 2001 r.***

Gdańsk, 24.04.2001r.

(data)

plk dypl. Włodzimierz Warchański

Warchański
SZEF
Wojskowego Sztabu Wojskowego
Gdańsk

II LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
Im. ADAMA MICKIEWICZA
w Skarżysku-Kamiennej
ul. Konarskiego 5, tel. 970

L.dz.345/67

Z a ś w i a d c z e n i e .

Dyrekcja szkoły stwierdza, że na przestrzeni kilku lat Ob. Helena Banaś, pracownik Domu Kultury, utrzymywała ze szkołą stały kontakt. Ścisłe współpracowała z naszymi młodzieżowymi zespołami artystycznymi prowadzonymi przez Samorząd Szkolny i kol. Melanię Jarzębińską. Swoim bogatym doświadczeniem, ogromnym zapalem służyła radą, pomocą reżyserską naszej młodzieży.

W pracy z młodzieżą cechował ją wielki takt i serdeczność. Organizowała również występy naszej młodzieży na wieczorach literackich w Domu Kultury.

Za tę pracę Dyrekcja Szkoły wyraża Obywatelce uznanie i podziękowanie.

Z-ca DYREKTORA

/-/ nieczytelny

mgr Stefan Cichoń

Za zgodność:

12-20

Wejskowy Zespół Wypoczynkowy
„JANTAR”
84-141 Jurata
(2)

Z A S W I A D C Z E N I E

WOJSKOWY ZESPÓŁ WYPOCZYNKOWY " JANTAR " w Juracie
zaświadcza, że Pani Helena BANAS c. Józefa ur. 26.01.1922 r. pracowała
w naszym ośrodku w okresie od 01.09.1982 do 30.06.1989 r. na stanowisku
instruktora kulturalno-oświatowego.

W czasie zatrudnienia dała się poznać jako pracownik bardzo
dyspozycyjny, przejawiający dużo własnej inicjatywy w organizowaniu
zabaw dla dzieci, wieczorków dla dorosłych.
Prowadziła bardzo ciekawy pilotaż wycieczek po Trójmieście i okolicach.

Na trwałe wpisała się w karty historii ośrodka.

DYREKTOR

Ryszard Żarna
kmdr por. mgr Ryszard Ż A R N A .

IV KORESPONDENCJA Z FAPA AK

- List Patrycji Seiden do Heleny Banach, Toruń 2001, mpp n/ps
(kopie) k. 1, s. 1

MEMORIAL
General Marii Wittek

Toruń 7 XII 2001

l.dz.4357 WSK

Pani Helena Banaś
ul. Pilotów 12 C m. 29
80-270 Gdańsk

Szanowna Pani,

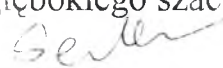
Jestem dokumentalistką Archiwum Wojennej Służby Kobiet, które jest jednym z trzech działów zbiorów Fundacji „Archiwum Pomorskie Armii Krajowej” w Toruniu. Zajmujemy się gromadzeniem relacji oraz dokumentów kobiet-żołnierzy, działających na wszystkich frontach II wojny światowej.

Praca moja polega między innymi na korespondowaniu z Kombatantkami, które w czasie II wojny światowej działały na terenie Okręgu Radom-Kielce. Adres oraz informację na temat Pani działalności na tym terenie (Obwód Łża) otrzymaliśmy do naszej kartoteki informacyjnej z wyciągu z kartotek Związku Kombatantów RP i Osób Represjonowanych oraz z listy Wojskowej Służby Kobiet.

Pragnę zwrócić się do Pani z uprzejmą prośbą o napisanie relacji ze Swojej wojennej służby, według załączonego przeze mnie schematu, i przysłanie jej na adres naszego Archiwum. Proszę także o dołączenie do niej Pani dokumentów, lub ich kserokopii, oraz Pani zdjęcia. Na 2918 teczek osobowych kobiet-żołnierzy (stan z października 2001 r.), w Archiwum WSK, tylko około 76 z nich należy do Kombatantek z Okręgu Radom-Kielce. Wiadomo, iż na kielecczyźnie było ich znacznie więcej. Dlatego to bardzo zależy mi na powiększeniu tej liczby. Historyk, który będzie korzystał z naszych zbiorów nie będzie miał pełnego obrazu działalności kobiet na tamtych terenach. Właśnie między innymi dzięki Pani relacji można będzie to zmienić.

Serdecznie Panią pozdrawiam, gorąco zachęcam do współpracy z naszym Archiwum i z niecierpliwością czekam na Pani odpowiedź.

Z wyrazami głębokiego szacunku

Patrycja Secler

opiekony w ubraide cywilne i dowod osobisty wojskdeutscha z ul. Milej Arnolda Dietloffa. (Ten ostatni został wkróde wysłany na front wschodni). Do m. Bródki dowodzi Juda A. Gołębiwski, a stamtąd Cz. Sidor poprzez Piotrków Kujawski, Katowice, Zawiercie i Żarki przewiózi Anglika do GG i przekazał Edwardowi Zimnowi.

Na szczególną uwagę zasługuje akcja przeprowadzona przez hm. Czesława Sidora, przewiezienia siostry współzałożyciela Kujawskiego Związku Polityczno-Literackiego Henryka Promisa — Anny Promis z przymusowych robót z miejscowości Soson w Górach Harcu poprzez Magdeburg, Berlin, Pils, Bydgoszcz do Torunia (Henryk Promis ukrywał się w czasie okupacji u Janyiny Kurowskiej — obecnie ślicowej) zam. początkowo przy ul. 23 Maja, a następnie na ul. Obr. Ciesla Warszawskiego 31. 23 kwietnia 1941 r. w Święto Harcerza, kierownictwo Szarych Szeregów we Włocławku postanowiło odbyć okupacyjny zlot. Harcerze po wyjściu z kościoła św. Jana udali się różnymi drogami na wyznaczony miejsce. O godz. 12 do raportu stanęło ok. 60 harcerzy, do których przemówił hm. Czesław Sidor. Przedstawił on aktualną sytuację polityczną stwierdzając, że zwycięska ofensywa Armii Radzieckiej zbliża się do granic naszego kraju. Następnie harcerze śpiewali na ręk w biało-czerwona flagę przyrzeczenia, którego tekst był następujący: „W obliczu Doga Wszechmogącego przysięgamy Na straż Interesów Państwa Polskiego stać wiernie. O Jego Wolność, wielkość i świętość wszystkich sił walcząc, aż do odzyskania własnego życia. Łączymy z wierzchników ścisko wykonam, choćby śmierć miała mnie spaść”. Po przyrzeczeniu komendant Hufca Szarych Szeregów nadął stopnie harcerskie: młodzieka, wykładowcy i dwika. Na zakończenie zebrałi odpiewali hymn państwowy „Jeszcze Polska nie zginęła”, Zlot trwał zaledwie 20 minut, ale wywarł ogromne wrażenie na uczestnikach tego niecodziennego spotkania. Okupacyjny zlot „Szarych Szeregów” ubezpieczała 10-osobowa grupa na czele ze Stanisławem Chmielewskim, ps. „Tyryja” i Jerzym Sędzińskim.

25 lipca 1941 r. hm. Cz. Sidor, poważnie zagrożony, emuszony był opuścić stolicę Kujaw, udając się na Śląsk Zaolziański. 1 sierpnia tegoż roku powołano kolejną Komendę Szarych Szeregów na czele z Ryszardem Sztembowski. W jej składzie znaleźli się ponadto Lucjan Lewandowski — zastępca komendanta, Antoni Gołębiwski, Jerzy Prajancer, Janusz Mroziński i Juliusz Krasula. Ten ostatni pełnił funkcję łącznika.

Okupacja hitlerowska zebrała krwawo żniwo wśród kadry instruktorskiej włocławskiego hufca. Jesienią 1941 r. wraz z grupą włocławskich nauczycieli zginęli: pism. Jan Bojanowski — zastępca komendanta Hufca, nauczyciel szkoły powazecznej nr 8 pism. Wincenty Śliżak — komendant JC Szerepu im. J. Sobieskiego, prof. gimnazjum im. J. Długosza, hm. Stefan Pawlicki — drużynowy drużyny w Kiborze k. Włocławka, kierownik samiejazej szkoły, z rąk hitlerowskich oprawców zginęli także instruktorzy — aktywistki Kujawskiego Związku Polityczno-Literackiego: Danuta Turczonowicz — zamordowana w Oświęcimiu 11 marca 1943 r. Jolina Lech — ślicka na gilotynie w Drzynie w listopadzie 1943 r. Magdalena Lech — zamordowana w Oświęcimiu, Henryka Woldyżo — ślicka na gilotynie we Wrocławiu 27 października 1943 r. Wanda Daszkowska — ślicka na gilotynie we Wrocławiu, Zofia Kosłowska — zamordowana w Oświęcimiu w 1943 r., Barbara Krzyżalska — zamordowana w Oświęcimiu w 1943 r.

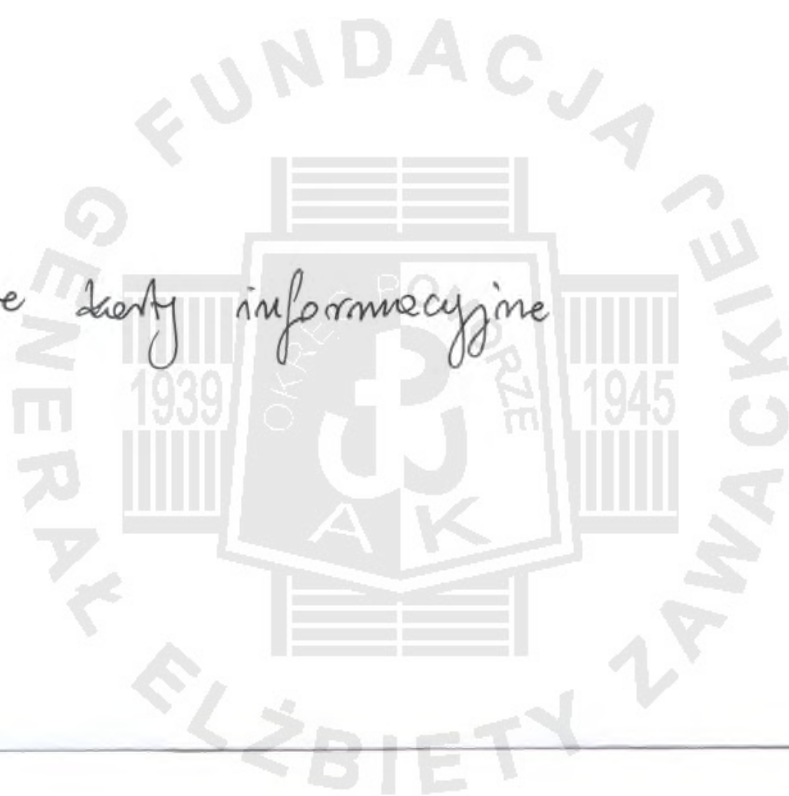
W kampanii wrześniowej 1939 r. śmierć poniósł dwik Bronisław Bochen — przyboczny 8 Wodnej Drużyny im. S. Komarńskiego, Natomiast hm. Kazimierz Szymański — przyboczny 10 Włocławskiej Drużyny im. K. Pułaskiego, został aresztowany a potem zamordowany za przynależność do Armii Krajowej. Drużka Anna Wajcoviczowska (odznaczona pośmiertnie Krzyżem Walecznych) zginęła w pierwszym dniu Powstania Warszawskiego w Warszawie przy ul. Okopowej róg Miłociego. Natomiast hm. Eugeniusz Śliwiński — szczerpowy II Szerepu im. J. Poniatowskiego, wywieziony na przymusowe roboty, zmarł tam na skutek odniesionych ran. W obozie w Żwikau zmarł Dymitr Krawczenko.

Harcerstwo Kujaw wyrosło na bogatych i pięknych tradycjach kresu międzywojennego, chętnie zapisalo się na kartach historii tej ziemi.

MIROSLAW R. KRAJEWSKI

*Echo Popisemnika i Mielanica Nr 18/19
z dnia 22 VII 1978 r.
Pismo Zarządu Robotniczego.*

V Nazwiskare karty informacyjne

T. 3027/WSK

AK - Kielce
Ośrodek Jęze

BANAŚ Helena

14	Banaś Helena	80-230	A.K ps. "Niezapomniana"
	genowójka,	Gdańsk - Wrzeszcz	mm. "Białka"
	p. str. Kolny		
	r. Józef, Maria	ul. Pilotów	Radom - Kielce
	26.01.1922	Skarżysko-Ka. Nr 12 C m 29	Skarżysko - Radom, dor. ppor. Tadeusz Sulima ps. "Sarmata"
		mienna	

Łob. Wydział z kartoteki ZKRP i Osób depre.
W: J. "Listy morze" JFPAK

14 98

T. 3027/WSK

Banaś Helena

ur. 26.01.1922

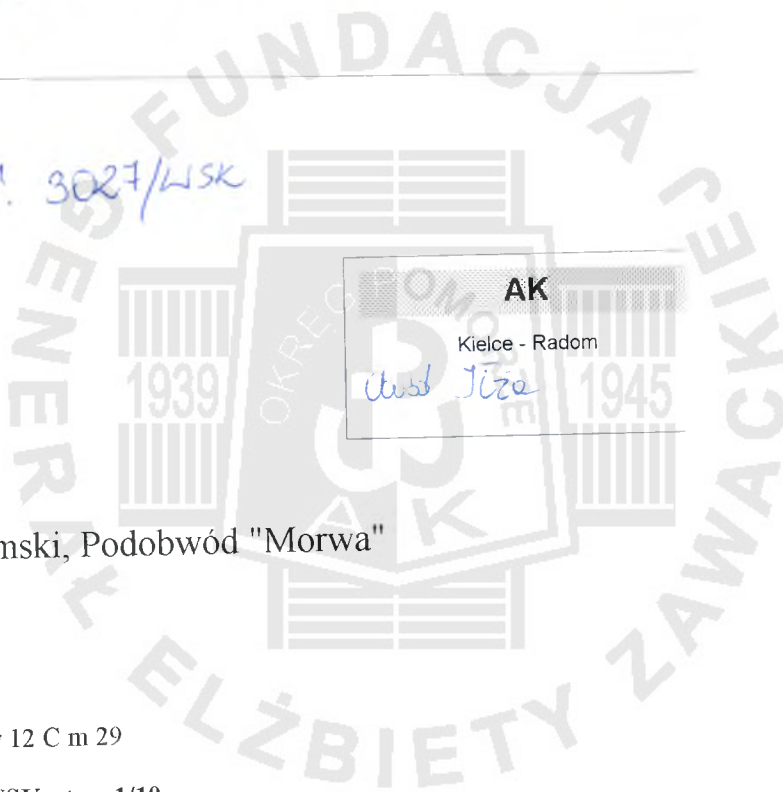
Okr. Kielecko - Radomski, Podobwód "Morwa"

łączniczka

Adres: Gdańsk, ul. Pilotów 12 C m 29

Lista WSK, str.: 1/10

K. Wojt

AK
Kielce - Radom
Ośrodek Jęze

T302.f | wsk

BANAŚ Helena

VI. Fotografie

1. 201j. lepikym. [b.d.j], kolor (5x7) sz. 1

1. WSK

Jeżeli osobowe

2. T. 3027 / WSK

3. oryg. kolor 5x7

4.

5. BANAS
Helena

6. N. N

7.

8. Uwagi:

brak opisu fotogr.

2. str.

BANAŚ HELENA